
TOVERI M. I. ULJANOVALLE

VASTAUS TOVERI L. MICHELSONILLE

Joku päivä sitten sain Teiltä kopion toveri Michelsonin kirjeestä, joka koski kansallisuuskysymystä. Vastaan parilla sanalla.

1) Burjattilaiset toverit kysyivät minulta: „Miten on ajateltavissa siirtyminen meidän eri autonomisten tasavaltojemme puitteissa kehittyvistä kansallisista kulttuureista ihmiskunnan yhteen ja yhteiseen kulttuuriin?“ (kts. Stalin, „Leninisin kysymyksiä“, s. 259⁴²). Minä vastasin heille, että tämä siirtyminen ei ole ajateltavissa „ihmiskunnan yhden yleiskielen luomisen“ tietä „kaikkien muiden kielten kuollessa pois sosialismin kaudella“⁴³, vaan saamalla kansallisuudet mukaan sisältönsä puolesta ihmiskunnan proletaariseen kulttuuriin kansallisuuksien kieltä ja elinoloja vastaavissa muodoissa (kts. „Leninisin kysymyksiä“). Ja selitykseksi esitin joukon tosiasioita vallankumouksemme kehityksestä, joka on johtanut aikaisemmin syrjäytettyjen kansallisuuksien ja niiden kulttuurin heräämiseen ja voimistumiseen. Siitä oli kiista.

Toveri Michelson ei ole ymmärtänyt kiistan olemusta.

2) Takertuen sanoihini: „sosialismin kaudella“ (kts. ylempänä) sekä väitteeseeni, että eräiden kansallisuuksien assimiloitumisprosessi ei ole samaa kuin kansakuntain häviäminen yleensä, toveri Michelson uskottelee, että eräät Stalinin määritelmät voivat antaa aihetta niiden tulkittamiselle „leninismin revisiionnin“ mielessä kansallisuuskysymyksessä. Tällöin hän vetoaa Leninin sanoihin siitä, että „sosialismin tarkoituksena ei ole ainoastaan ihmiskunnan pieniksi valtioiksi pirstoutuneisuuden ja kansakuntien kaikinainen eristyneisyyden hävittäminen, ei ainoastaan kansakuntien lähentäminen toisiinsa, vaan myöskin niiden yhteensulattaminen“⁴⁴.

Luulen, ensinnäkin, että toveri Michelson poikkeaa siitä kysymyksen asettelusta, minkä toverit burjatit ovat kirjeessään antaneet ja josta Stalin ei voinut mitenkään poiketa puhuessaan siitä Idän työtätekevien kommunistisessa Yliopistossa. Burjatit asettivat nimenomaan kysymyksen **siirtymisestä** kansallisten kulttuurien kautta koko ihmiskunnan yleiskulttuuriin, ja burjattilaiset toverit luulivat nähtävästi, että **ensin** tulevat olemaan kansalliset kulttuurit ja **vasta sitten** koko ihmiskunnan kulttuuri. Stalin vastasi siihen vastaväitteellä sanoen, ettei tämä **siirtyminen** tule tapahtumaan siinä järjestyksessä kuin burjatit olettavat sen tapahtuvan, vaan siten, että Neuvostoliiton kansallisuuksilla tulee **samanaikaisesti** kehittymään sekä kansallinen kulttuuri (muodoltaan) että koko ihmiskunnan kulttuuri (sisällön kannalta), että vain tämän **siirtymisen** tapahtuessa tässä järjestyksessä

voidaan kansallisuudet saada mukaan koko ihmiskunnan kulttuuriin (kts. „Leninismin kysymyksiä“).

Edelleen luulen, että toveri Michelson ei ole käsittänyt vastaukseni ajatusta. Puhuessani „socialismin kaudesta“ meillä en tarkoittanut sillä socialismin „lopullista“ voittoa, joka on mahdollista vain kansainvälisessä mitassa, socialismin voittaessa **kaikissa maissa tai muutamissa tärkeimmissä maissa**, vaan tarkoitin socialistisen rakennustyön kautta **meidän maassamme**. Se selviää koko kysymyksen asettelusta puheessani Idän työtätekevien kommunistisessa Yliopistossa. Voidaanko väittää, että socialistisen rakennustyön kaudella maassamme („socialismin kaudella“), s.o. ennen kuin socialismi on voittanut muissa maissa, kansakunnat meillä ehdottomasti katoavat sulautuen yhdeksi, yhteiseksi kansakunnaksi, jolla on yksi, yhteinen kieli? Mielestäni ei voida väittää. Enemminkin, vielä senkin jälkeen, kun proletariaatin diktatuuri on voittanut **koko maailman mitassa**, vielä senkin jälkeen tulee kauan säilymään kansallisia ja valtiollisia eroavaisuuksia.

Lenin oli aivan oikeassa sanoessaan, että „kansalliset ja valtiolliset eroavaisuudet kansojen ja maiden välillä... tulevat säilymään vielä kauan, sangen kauan jopa senkin jälkeen, kun proletariaatin diktatuuri on toteutettu koko maailman mitassa“ (kts. XXV osa, s. 227).

Miten siinä tapauksessa on ymmärrettävä toveri Michelsonin esittämä lainaus Leniniltä, jossa sanotaan, että socialismin tarkoituksena on loppukädessä kansakuntien yhteensulauttaminen? Luulen, että sitä ei ole käsitettävä niin kuin toveri Michelson sen käsittää.

Sillä edelläsanotusta näkyy, että tuossa lainauksessa Lenin tarkoitti kansakuntain yhteensulauttamista sosialismin lopullisena tarkoituksena, joka toteutetaan sen tuloksena, että sosialismi on voittanut kaikissa maissa, vasta „kauan, sangen kauan“ sen aikajakson jälkeen, „kun proletariaatin diktatuuri on toteutettu koko maailman mitassa“.

Osoittautuu siis, ettei toveri Michelson ole ymmärtänyt Leniniä.

3) Minusta tuntuu siltä, etteivät Stalinin „määritelmät“ kaipaa „täsmentämistä“. Odottelen kärsimättömänä, että oppositio rohkaistuisi hiiskahtamaan kansallisuuskysymyksen periaatteellisesta puolesta avoimessa väittelyssä puolueen edustajakokouksen aikana. Pelkään, ettei se rohkene, sillä Zinovjevin epäonnistuneen puheen jälkeen Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnossa oppositio on katsonut paremmaksi äskeisessä „ohjelmassaan“ vaieta kokonaan kansallista kulttuuria koskevasta kysymyksestä. Jos oppositiolaiset kuitenkin, vastoin odotuksia, rohkenevat tehdä sen,—niin sitä parempi puolueelle, sillä puolue vain voittaa siitä.

J. Stalin

Syyskuun 16 pnä 1927

Julkaistaan ensi kertaa